

ผลการเสวนา The New Normal School ครั้งที่ 2 “การเรียนการสอน เครื่องมือเทคโนโลยี การสื่อสาร และการเฝ้าระวังสุขภาพ”¹

การเสวนา The New Normal School ครั้งที่ 2 วันที่ 15 พฤษภาคม 2563 เวลา 16.30-19.30 น. ในประเด็น “การเรียนการสอน เครื่องมือเทคโนโลยี การสื่อสาร และการเฝ้าระวังสุขภาพ ” เป็นเรื่องการเตรียมตัวจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ต่อเนื่องจากการจัดครั้งแรก (สรุปการเสวนาครั้งที่ 1 ดูที่นี่ <https://drive.google.com/file/d/1Wolp3idOvUw482-sT0BxN8HeL1vfp13/view>)

การเสวนาครั้งนี้เน้นการนำเสนอการปฏิบัติจริงในประเทศไทย ในเรื่องการเรียนการสอน ได้จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) ขณะนี้มหาวิทยาลัยจำนวนมากยังจัดการเรียนการสอนอยู่และเป็นการสอนออนไลน์เป็นหลัก นักศึกษามหาวิทยาลัยเป็นวัยเดียวกันกับเด็กอาชีวศึกษา ระดับ ปวส. ซึ่งวัยใกล้เคียงกับเด็ก ปวช. และมีมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้น ประสบการณ์ของมหาวิทยาลัยจึงใช้ได้กับการจัดการเรียนการสอน ปวส. ปวช. และ ม.ปลาย นอกจากนี้ มจธ. ยังมีประสบการณ์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งมีหลายวิทยาเขตกระจายอยู่ทั่วประเทศ แต่ละวิทยาเขตมีระดับความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันมาก ประสบการณ์ส่วนนี้สามารถนำมาเชื่อมโยงกับโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีความคล้ายกันในลักษณะการกระจายตัวและความพร้อมของโรงเรียน

นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอประสบการณ์การปฏิบัติจริงในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้นของต่างประเทศ รายละเอียดการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีในอาเซียน รวมทั้งประสบการณ์จริงของโรงเรียนนานาชาติในการช่วยส่งเสริมสนับสนุนผู้ปกครองและนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์ COVID-19 ซึ่งแนวโน้มการศึกษาทั่วโลกนับจากนี้ จะเปลี่ยนจากการจัดการศึกษาโดยโรงเรียนไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน โดยครอบครัว และการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ดังนั้น การเรียนรู้แนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ COVID-19 จึงเป็นการเตรียมความพร้อมสู่ทิศทางการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าว

กำหนดการ Live เสวนา The New Normal School
ครั้งที่ 2 วันที่ 15 พฤษภาคม 2563 เวลา 16:30-18:30 น.
Theme: การเรียนการสอน เครื่องมือเทคโนโลยี การสื่อสาร และการเฝ้าระวังสุขภาพ

16:30-16:35	Recap & scope of the meeting ดร.กฤษณ์พงษ์ ศิริชัย
Session 1: การเรียนการสอน	
16:35-16:50	การปฏิบัติจริง การเรียนการสอน ประสบการณ์จากคุณกฤษณ์ สุระชัย ม.ปลาย และอาจารย์ ดร.สุนทร นันทาสวัสดิ์ (มจธ.)
16:50-17:05	การเรียนการสอน K-9 ดร.นงนุช สอนโพธิ์ (สอศ. อวท.)
17:05-17:45	การปฏิบัติจริง - การเรียนการสอน (ประถม-มัธยม ในอาเซียน) ดร.จุฬารัตน์ นานต๊ะธวัช (สถานบันจัดตั้ง) - การเรียนการสอนระดับประถม-มัธยมใน ราชอาณาจักร Concordian International School ดร.อริษา นันทนภพวงศ์ (มจธ.) กรรมการบริหารศูนย์วิจัยและวิจัยด้านนวัตกรรม (ศึกษาระดับมัธยมศึกษา F-2 โรงเรียน มนต์สิงห์เตรียม)
Session 2: เครื่องมือเทคโนโลยี การเรียนรู้ การสื่อสาร และการเฝ้าระวังสุขภาพ	
17:45-18:05	ดร.ศุภมาส อ่วมมูล , ดร.กฤษณ์ ไกรยศวรรณี, ดร.วิจิตรศักดิ์ สุระสิงห์ชัย (มจธ.)
18:05-18:20	ซักถามเพิ่มเติม
18:20-18:30	สรุป โดย ดร.อัมพรทิพย์ เสริมรัมย์ ได้บันทึก Next step โดย คุณกฤษณ์กนก วรรณธรรม ณ อวท.

15 พ.ค. 63
16:30 น.
18:30 น.

¹ สรุป Live โรงเรียนวิถีใหม่ (The New Normal School) ครั้งที่ 2 วันที่ 15 พ.ค. 2563 เวลา 16.30-19.30 น. ผ่าน ZOOM Cloud Meetings

ผลการเสวนา แบ่งการนำเสนอออกเป็น 10 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประสบการณ์จากอุดมศึกษา สุระดับ ม.ปลาย และอาชีวศึกษา

ตอนที่ 2 การเตรียมการจัดการเรียนรู้ออนไลน์

ตอนที่ 3 การเรียนการสอน K-9 ในสถานการณ์ COVID-19

ตอนที่ 4 The New Normal School การจัดการเรียนการสอนในอาเซียน : ประสบการณ์และแง่คิด
จากครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีในอาเซียน

ตอนที่ 5 New Semester New Normal: What. How. Why.

ตอนที่ 6 การเรียนออนไลน์อย่างปลอดภัย

ตอนที่ 7 การจัดการศึกษาทางไกลผ่านระบบคลาวด์

ตอนที่ 8 จากประสบการณ์มหาวิทยาลัยและโรงเรียนนานาชาติสู่การปฏิบัติในโรงเรียนไทย

ตอนที่ 9 สะท้อนคิดจากวงเสวนา The New Normal School

ตอนที่ 10 การหนุนเสริมให้โรงเรียนและหน่วยงาน/นักวิชาการ “จับคู่” เพื่อเสนอเทคนิควิธีการปฏิบัติสำหรับโรงเรียนวิถีใหม่ โดยประยุกต์ใช้ความรู้จากวงเสวนา รายละเอียดแต่ละตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1 ประสบการณ์จากอุดมศึกษา สุระดับ ม.ปลาย และอาชีวศึกษา²

จากประสบการณ์การปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบออนไลน์แบบไม่ทันตั้งตัวในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจร.) และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มจร.) ซึ่งมีพื้นที่บริการ/วิทยาเขต นักศึกษา อาจารย์ รายวิชาที่เปิดสอนจำนวนมาก ทั้งสองมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการเพื่อปรับเปลี่ยนจากการจัดการเรียนการสอนปกติเป็นการเรียนระยะไกล ผู้สอนและผู้เรียนพบกันผ่านวีธีและสถานที่ในการสอนและการสอบแตกต่างกัน โดยใช้คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ โทรศัพท์มือถือ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือ ซึ่งได้มีการดำเนินการ ดังนี้

 <p>มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4 พื้นที่การศึกษา • นักศึกษา 14,000 คน • อาจารย์ 883 คน • 1,700 รายวิชา/ภาคการศึกษา • เริ่มใช้ระบบออนไลน์ตั้งแต่กลางภาคการศึกษา 2/62 แบบทันที <p>สำนักงานอธิการบดี โทร. 2563</p>	 <p>มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย</p> <ul style="list-style-type: none"> • 11 วิทยาเขต/วิทยาลัย • นักศึกษา 5,000 คน • อาจารย์ 398 คน • 500 รายวิชา/ภาคการศึกษา • เริ่มใช้ระบบออนไลน์ตั้งแต่ภาคการศึกษา 1/63 <p>รายนามจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน โทร. 2563</p>
---	--

[PowerPoint ประกอบการบรรยาย ดูที่นี่ <https://drive.google.com/file/d/1A6Epn14of-xudnrB6zHEJfTskqrJxCS/view>]

² ผศ.ดร.วิมลศิริ ปริดาสวัสดิ์ ภาควิชาวิศวกรรมเคมี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

มมร. ได้สำรวจข้อมูลสถานภาพนักศึกษาและอาจารย์ พบว่า อาจารย์เกือบทั้งหมดไม่เคยใช้ Online Platform นักศึกษามีทรัพยากรจำกัด บางส่วนมาจากบริเวณห่างไกลชุมชน หรือชายขอบ มหาวิทยาลัยมีอุปกรณ์สำหรับการสอนออนไลน์น้อยมาก แต่มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (ยกเว้นบางแห่ง) ได้จัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนของแต่ละวิทยาเขต/วิทยาลัย วางแผนเตรียมระบบเรียนรู้แบบผสมผสาน จัดซื้ออุปกรณ์ สร้างห้องเรียน ฝึกอบรมอาจารย์เรื่องการใช้อุปกรณ์ (ตามความถนัดแต่ละพื้นที่) และประเมินผล และการผลิตสื่อการเรียนรู้อีกด้วย

มจร. ได้สำรวจข้อมูลสถานภาพนักศึกษาและอาจารย์ พบว่า อาจารย์บางส่วนเคยใช้ Online Platform (<10%) และใช้ระบบ Learning Management System (LMS) 40% นักศึกษาส่วนใหญ่ (80%) มีเครื่องมือ/ทรัพยากรรองรับ มหาวิทยาลัยมีระบบ LMS ที่พัฒนาขึ้นมาเองและใช้ตั้งแต่ 10 ปีที่ผ่านมา มีอุปกรณ์สำหรับการสอนออนไลน์แต่ไม่เพียงพอสำหรับทุกคนมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (ยกเว้นบางแห่ง) การเรียนการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติประมาณ 30% ได้มีการฝึกอบรมอาจารย์ในการสร้างสื่อแบบวิดีโอ เพื่อสอน และแนะนำอาจารย์ให้ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ สื่อสาร และรับฟังความคิดเห็นจากอาจารย์และนักศึกษา ผ่านหลายช่องทาง เช่น Facebook มีการประชุมออนไลน์กับนักศึกษาและอาจารย์ทุกสัปดาห์ รับเรื่องร้องเรียนผ่านเว็บไซต์ หรืออีเมล ฯลฯ ปรับปฏิทินการศึกษา ปรับระเบียบนักศึกษาให้ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์ โดยปรับเปลี่ยนยกเว้นระเบียบการพ้นสภาพนักศึกษา และปรับงบประมาณเพื่อสนับสนุนการใช้ระบบออนไลน์

จะเห็นว่า ทั้งสองมหาวิทยาลัยมีการปรับตัวและแก้ไขปัญหาทั้ง 3 ส่วน คือ 1) กลุ่มผู้เรียน มีการพัฒนาทักษะการใช้ ICT การใช้เครื่องมือสื่อสาร การบริหารจัดการชีวิต การใช้ทรัพยากร และจริยธรรม 2) กลุ่มอาจารย์ มีการพัฒนาทักษะการใช้ ICT ทักษะการจัดการเรียนการสอน การจัดการห้องเรียนทางไกล การผลิตสื่อ การประเมินผล การใช้ทรัพยากร และ 3) ระบบสนับสนุน มีการใช้ LMS จัดการเรื่องการมอบหมายงานและส่งการบ้าน มีกลุ่มให้การสนับสนุนด้านเทคนิค มีแพลตฟอร์มการเรียนและการสื่อสารทางไกล และปรับเรื่องงบประมาณ

ข้อมูลการสำรวจของ UNESCO พบว่า 50% ของผู้เรียนทั่วโลกไม่มีคอมพิวเตอร์ และ 43% ไม่มีอินเทอร์เน็ต เมื่อเทียบกับการสำรวจข้อมูลของ มมร. พบว่า 80% ของผู้เรียนสามารถเข้าถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ตได้ แต่เข้าถึงที่ความเร็ว/ความแรงและปริมาณของสัญญาณไม่เท่ากัน และ 20% ไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ จากการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยในการเรียนรู้ของผู้เรียนในการเรียนด้วยระบบออนไลน์มี 5 ปัจจัย คือ ความเร็วและปริมาณข้อมูลอินเทอร์เน็ต อุปกรณ์ที่ใช้ (คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต โทรศัพท์มือถือ) ทักษะการใช้อุปกรณ์/เครื่องมือสื่อสาร ความเหมาะสมของสถานที่และสิ่งแวดล้อมในการเรียน และการบริหารจัดการชีวิต การเรียน รวมทั้งจริยธรรมของผู้เรียนในการเรียนทางไกล

ปัจจัยสำคัญในการสอนออนไลน์ของอาจารย์ ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) อุปกรณ์และอินเทอร์เน็ตมีความพร้อม มีคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต โทรศัพท์มือถือ มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วสูงและปริมาณสัญญาณที่เพียงพอ 2) ทักษะของอาจารย์ในการประชุมออนไลน์ การสร้างสื่อการเรียนรู้ การจัดการห้องเรียนออนไลน์ การทำความเข้าใจกับนักเรียนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน 3) ความสามารถในการ

ใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผล ทั้งการออกข้อสอบแบบเปิดตำรา และการใช้เครื่องมือออนไลน์ในการสอบ 4) ระบบการบริหารจัดการเรียนรู้ (Learning Management System: LMS) ที่จะช่วยให้การสอนออนไลน์เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้ Moodle, Google Classroom 5) การปรับหลักสูตรและบทเรียนที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สามารถประเมินได้อย่างชัดเจน และ 6) การปรับกฎและระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการเรียนการสอนออนไลน์ เช่น การนับชั่วโมงการเรียนการสอน การประเมินภาระงาน ทั้งนี้ แนวปฏิบัติในการสอนที่ดี เป็นการวางแผนบทเรียนที่มีโครงสร้าง เป้าหมาย และกิจกรรมที่ชัดเจน การปรับกิจกรรมการเรียนรู้หรือบทเรียนให้เข้ากับสถานการณ์และข้อจำกัดของนักเรียนส่วนใหญ่ และการสร้างวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมและแม่นยำ

สำหรับการวางแผนการเรียนรู้แบบออนไลน์ มีขั้นตอนที่ควรดำเนินการ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ทำความเข้าใจบริบทของผู้เรียน ควรทำความเข้าใจบริบทของผู้เรียนเพื่อสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสร้างความร่วมมือในการเรียนรู้ร่วมกัน 2) วางแผนการเรียนรู้ กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจน วางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ ในระยะเวลาที่เหมาะสม 3) เลือก Meeting Platform เลือก Platform ที่เหมาะสมกับอาจารย์และนักศึกษา อาจพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น สัญญาณอินเทอร์เน็ต ค่าใช้จ่าย อุปกรณ์ เวลา 4) ประเมินผลการเรียนรู้ เน้นการวัดความเข้าใจพื้นฐานของวิชา และการวิเคราะห์ 5) สะท้อนผล (Feedback) จะช่วยให้นักศึกษาทราบจุดที่ต้องการพัฒนาตนเอง

การฝึกอบรมที่จำเป็นสำหรับครู เป็นการเรียนรู้เพื่อสอนออนไลน์ใน 4 เรื่อง ได้แก่ 1) แพลตฟอร์มการประชุม เช่น Zoom, Google Meet, Cisco WebX, MS Team 2) การสร้างสื่อ ได้แก่ การสร้าง VDO การสร้างไฟล์นำเสนอ 3) การประเมินผล ได้แก่ เทคนิคการประเมินผลการเรียนรู้ทางไกล และ 4) ระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (Learning Management System: LMS) ได้แก่ Moodle, Google Classroom

แผนการดำเนินงาน แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะเร่งด่วน ในระยะเวลา 1-2 เดือน เป็นการสำรวจสภาพปัจจุบัน การฝึกครูให้ใช้เครื่องมือออนไลน์ได้ การช่วยให้นักเรียนมีช่องทางเข้าถึงการเรียน และการสื่อสารทำความเข้าใจ 2) ระยะกลาง ช่วงเปิดเทอมเป็นเวลา 4 เดือน เป็นการพัฒนาครูให้ใช้เครื่องมือในการสอบแบบผสมผสานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การปรับระเบียบ กฎเกณฑ์ให้มีความยืดหยุ่น มีระบบสนับสนุนที่เข้มแข็ง และ 3) ระยะยาว เป็นช่วง พ.ศ. 2564 เป็นต้นไป เป็นการสร้างระบบ LMS ที่เหมาะสมกับบริบทการศึกษาไทย การช่วยให้นักเรียนทุกกลุ่มเข้าถึงระบบการศึกษาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ซึ่งรายละเอียดของแผนการดำเนินงานจำแนกตามบทบาทหลักของผู้เกี่ยวข้อง มีดังนี้

ระยะ/ช่วง	กิจกรรม	ผอ.	ครู	ฝ่ายสนับสนุน	ผู้ปกครอง
แผนระยะเร่งด่วน					
วางแผน/ทำความเข้าใจ	วางแผนการทำงาน	✓	-	-	-
	สำรวจความพร้อมครู/นักเรียน	✓	✓	-	-
	ปรับงบประมาณ/จัดซื้ออุปกรณ์	✓	-	-	-

ระยะ/ช่วง	กิจกรรม				
		ผอ.	ครู	ฝ่ายสนับสนุน	ผู้ปกครอง
	สื่อสารทำความเข้าใจกับครู	✓	-	-	-
	ตั้งหน่วยสนับสนุน	✓	-	-	-
	การใช้ Meeting Platform	-	✓	✓	-
ฝึกฝน/เตรียมการ	การวางแผนการสอน	-	✓	-	-
	สร้างสื่อการเรียนรู้	-	✓	✓	-
	ปรับปรุงห้องเรียน/สถานที่	✓	-	✓	-
	วางระบบอินเทอร์เน็ตที่เสถียร	-	-	✓	-
	หาวิธีการช่วยเหลือผู้เรียนให้เข้าถึงเทคโนโลยี	✓	-	✓	-
	สื่อสารทำความเข้าใจกับครู/ผู้ปกครอง	✓	-	-	-
	เรียนรู้การใช้งาน LMS สำเร็จรูป	✓	-	✓	-
	ปรับระเบียบ กฎให้เอื้อต่อการเรียนรู้ออนไลน์	✓	-	-	-
เปิดเทอม	แลกเปลี่ยนเรียนรู้	✓	✓	-	-
	ฝึกรวมการประเมินผลการเรียนรู้	-	✓	✓	-
	สื่อสาร/รับฟัง/สนับสนุน	✓	✓	✓	✓
	ฝึกรวมการใช้งานระบบ LMS	-	✓	✓	-
	สนับสนุนเทคโนโลยี/ฝึกรวม	-	-	✓	-
แผนระยะกลาง					
เปิดเทอม	แลกเปลี่ยนเรียนรู้	✓	✓	-	-
	สอน/สร้างสื่อ	-	✓	-	-
	ฝึกรวมการประเมินผลการเรียนรู้	-	✓	✓	-
	ฝึกรวมการใช้ระบบ LMS	-	✓	✓	-
	สนับสนุนเทคโนโลยี/Training	-	-	✓	-
	สื่อสาร/รับฟัง	✓	✓	✓	✓
	ปรับระเบียบ กฎ ให้เอื้อต่อการเรียนออนไลน์	✓	-	-	-
เปิดเทอม/ปรับแผนการสอน	แลกเปลี่ยนเรียนรู้/สื่อสาร	✓	✓	-	-
	ปรับแผนการสอน/ประเมินผล	-	✓	-	-
	รับฟังความต้องการ/ปัญหาหนักเรียน	-	✓	-	-
	สนับสนุนการใช้ระบบ LMS	-	-	✓	-
	สนับสนุนเทคโนโลยี/Training	-	-	✓	-
เปิดเทอม/สอบ	แลกเปลี่ยนเรียนรู้	✓	✓	-	-
	ประเมินผลการเรียนรู้	-	✓	-	-
	สื่อสารช่องทางสื่อสาร	✓	-	-	-
	สนับสนุนเทคโนโลยี/Training	-	-	✓	-

ระยะ/ช่วง	กิจกรรม	ผอ.	ครู	ฝ่ายสนับสนุน	ผู้ปกครอง
เปิดเทอม	แลกเปลี่ยนเรียนรู้	✓	✓	-	-
	สอน/สร้างสื่อ	-	✓	-	-
	รับฟังความต้องการ/ปัญหานักเรียน	-	✓	-	-
	สนับสนุนเทคโนโลยี/Training	-	-	✓	-
สอบ	ประเมินผลการเรียนรู้	-	✓	-	-
	สนับสนุนเทคโนโลยี/Training	-	-	✓	-
แผนระยะยาว					
ภาคเรียนที่ 2/2563 ปิดเทอม/วางแผน	วางแผนการเรียนรู้	-	✓	-	-
	สร้างสื่อ	-	✓	-	-
	ถอดบทเรียน	✓	✓	✓	-
	ฝึกอบรมการใช้ระบบ LMS	-	-	✓	-
เปิดเทอม ปีการศึกษา 2564	เริ่มการเรียนการสอนโดยใช้ระบบ LMS	-	✓	-	-
	พัฒนาระบบ LMS ที่เหมาะสมกับบริบทไทย	-	-	✓	-
	สร้าง Facilitator สนับสนุนการเรียนรู้	✓	-	-	-
	New Normal การศึกษาแบบผสมผสาน	✓	✓	✓	✓

สิ่งที่หน่วยงานต้องเตรียมการ ได้แก่ 1) นโยบายที่ชัดเจนในทุกระดับ 2) มีทีมสนับสนุนทางเทคนิค (Technical Support Team) เพื่อดำเนินการวางระบบ Internet ในโรงเรียนให้เสถียร การใช้ Online Learning Tools ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสื่อออนไลน์ การตัดต่อ VDO การเตรียมระบบ LMS ที่เหมาะสม (ระยะยาว) 3) ครู/อาจารย์ โดยฝึกใช้ Online Meeting Platform ปรับแผนการสอน (เป้าหมายชัดเจน ใช้เวลา Online ขึ้น เนื้อหาชัดเจน) การสร้างบทเรียนออนไลน์ การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 4) งบประมาณ 5) ปรับกฎเกณฑ์ ระเบียบ เช่น การนับเวลาเรียนออนไลน์ให้เป็นการเรียนปกติ การนับภาระงาน

คำแนะนำเพิ่มเติมในการเตรียมการและดำเนินการเพื่อสอนออนไลน์ ดังนี้ คือ 1) การสำรวจข้อมูลความพร้อมของนักเรียน และทำความเข้าใจบริบทของนักเรียนที่แตกต่างกัน 2) ปรับระเบียบ เกณฑ์ ให้มีความยืดหยุ่นกับสถานการณ์ 3) การใช้บัณฑิตอาสาสมัครเป็น Technical Support Team 4) ควบคุมระดับการกระจาย Work Load ของนักเรียนให้เหมาะสม 5) สร้างความร่วมมือในกลุ่มโรงเรียนในการสร้างสื่อการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับนักเรียนในการที่จะให้คนที่มีความสามารถสูงมาทำหน้าที่สอน และให้ครูแต่ละโรงเรียนมาทำหน้าที่เป็นครูเกื้อหนุน 6) สร้างช่องทางสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลอย่างรอบได้ในการพัฒนาระบบ และ 7) มีการส่งกล่องให้ผู้เรียน ในกล่องมีสื่อและอุปกรณ์ทำกิจกรรมสำหรับเด็กห่างไกล และไม่สามารถเข้าถึง internet คล้ายกับการทำในประเทศเวียดนาม

สำหรับสิ่งที่เป็นความกังวลเกี่ยวกับการสอนออนไลน์ของอาจารย์ นักศึกษา และทีมสนับสนุน เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับการส่งเสริมสนับสนุนของผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) สิ่งที่เป็นความกังวลของอาจารย์ ได้แก่ นักเรียนจะเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด การเริ่มสอนแบบออนไลน์ การเลือก Platform ที่เหมาะสม การใช้เวลาในการเตรียมการสอน ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เวลาในการสื่อสารกับนักศึกษา การใช้เวลาในการตรวจงาน 2) สิ่งที่เป็นความกังวลของนักศึกษา ได้แก่ สัญญาณอินเทอร์เน็ต การสอนแบบ Broadcast และ Live การส่งงาน การสอบ ตารางสอบที่ทับซ้อน การส่งข้อสอบ ขาดอุปกรณ์และหนังสือที่ใช้ในการเรียน สิ่งแวดล้อมในบ้านบ้านถูกเปลี่ยนเป็นห้องเรียนทางไกลที่ไม่ได้วางแผนไว้ก่อน การทำ Lab ออนไลน์ทำให้ไม่มีประสบการณ์การใช้เครื่องมือจริงๆ และ 3) สิ่งที่เป็นความกังวลของทีมสนับสนุน ได้แก่ การสร้างระบบที่เสถียรในการให้บริการคนจำนวนมาก ค่าใช้จ่ายในการส่ง/รับข้อมูลอินเทอร์เน็ต การบริหารค่าใช้จ่ายและศักยภาพของระบบ การหาบุคลากรที่เข้าใจด้านเทคโนโลยีและการศึกษาพร้อมๆ กัน มาทำหน้าที่เป็นทีมสนับสนุนทางเทคนิค การใช้ Platform ที่หลากหลายเกินไป แต่ก็เข้าใจในความแตกต่างของธรรมชาติของวิชาต่างๆ ทรัพยากรที่ไม่เท่ากัน และความถนัดของอาจารย์ การสร้างทีมบุคลากรที่เชี่ยวชาญในเวลาสั้น เพื่อให้บริการคนจำนวนมาก

ตอนที่ 2 การเตรียมการจัดการเรียนรู้ออนไลน์³

การเริ่มต้นปรับเป็นการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ในแต่ละเดือน ดังนี้ 1) มีนาคม 2563 ค้นคว้ารูปแบบ/ต้นแบบในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ มีการให้ครูไปลองเรียนออนไลน์ 2) เมษายน 2563 สืบหาความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ ความพร้อมในการดำรงชีวิต/การใช้ชีวิต รวมทั้งมีการเตรียมออกแบบการจัดการเรียนรู้และฝึกอบรมครู 3) พฤษภาคม 2563 ประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อเตรียมพร้อมในการเรียนออนไลน์ 4) มิถุนายน 2563 ทดลองเรียน และพัฒนาวิธีการและรูปแบบการเรียนรู้

จากการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนทางไกล พบว่า การสอนที่ครูพูดบรรยายยาวตลอด 3 ชั่วโมง ไม่เหมาะสม เพราะเด็กไม่สามารถติดตามการบรรยายได้ตลอดเวลาและไม่สามารถเรียนไปพร้อมกับครูได้ ดังนั้น จึงควรแบ่งเป็นหัวข้อย่อยๆ 4-5 เรื่อง เพื่อให้นักเรียนได้เรียน จุดเน้นคือทำให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งครูจะต้องบอกเป้าหมายในการเรียนรู้ให้ชัดเจน และมีการให้การสะท้อนกลับ (feedback) ในการเรียนรู้ของเด็กให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

กระบวนการจัดการเรียนรู้ จะมอบหมายภารกิจให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจเรื่องที่เรียน เช่น จากบทความ จากสื่อคลิปสั้นๆ 5-10 นาที ให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิดหลัก (key concept) จากนั้นมอบหมายให้เด็กทำโจทย์หรือใบงานที่ครูออกแบบไว้ให้สอดคล้องกับบทเรียน แล้วกำหนดส่งงาน และกำหนดเวลาที่ครูจะให้ feedback แล้วจัดกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) และใช้การตั้งคำถามที่ท้าทายเพื่อพัฒนาการคิดของนักเรียน

³ ดร.ก้องกาญจน์ วชิรพจน์ ผู้อำนวยการสำนักงานห้องเรียนวิศวะ-วิทย์ โรงเรียนศรีนครินทรวิถียาลัย โครงการสนับสนุนการจัดตั้งห้องเรียนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน โดยการกำกับดูแลของมหาวิทยาลัย (โครงการ รววม.) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

การปรับตัวในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ มีการสร้างทีมย่อยเพื่อทดลองจัดการเรียนรู้ออนไลน์ มีการสื่อสารทิศทางนโยบายและเป้าหมายอย่างชัดเจน ครูทดลองสอนกันเองหรือขอให้รุ่นพี่ของนักเรียนรุ่นปัจจุบันทดลองเรียน สอบถามถึงความรู้สึกและความสำเร็จในการเรียน มีการเปิดพื้นที่ให้ครูได้เรียนรู้ มีการบันทึกคลังความรู้จากการทดลอง ถอดแนวปฏิบัติที่ดี

สำหรับเทคโนโลยีที่นักเรียนใช้ในการเรียนรู้ออนไลน์ คือ การใช้ Google Classroom ในการเรียน เนื้อหาและทำการบ้าน มีการบันทึกความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน การให้งานนักเรียน ครูสามารถตรวจงานและให้ความเห็นได้ ส่วนการเรียนแบบเน้นการอภิปรายจะใช้เครื่องมือ Zoom Facebook Google Meet สิ่งที่ต้องชัดเจนคือ ครูจะใช้เครื่องมือในการเรียนการสอนใดควรมีการกำหนดให้ชัดเจน เช่น การใช้ Google Meet, Microsoft Team, Zoom

Self-directed Learning: Scaffolding Process

Reading and / or watching Video clip for key content

Doing assignment

Submitting assignment

Giving Feedback

Small Group Discussion

- แบ่งหัวข้อการเรียนรู้ ออกเป็น key concept ย่อย ๆ
- ปรับปรุงจากการที่ครูต้องสอนแบบ Live เป็นการสร้างสื่อเรียนรู้ ที่เหมาะสมและสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตัวเองของนักเรียน
- สร้างกระบวนการที่ช่วยพัฒนาสมรรถนะเป็น ตัวดับขึ้น
- การให้ข้อมูลป้อนกลับ และกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กลุ่ม ช่วยพัฒนาสมรรถนะของนักเรียน

กระบวนการ	ครู	นักเรียน
 Reading and / or watching Video clip for key content	สร้างเลือก/ใช้เครื่องมือ และเอกสารในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และให้คำแนะนำนักเรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ทราบดีว่าเอกสารที่จำเป็นในการเรียนรู้ด้วยตนเองจะปรากฏบนระบบเมื่อใด
 Doing assignment	} <ul style="list-style-type: none"> • มอบหมายงานที่อยู่นอกโลก • ความจริง • แนะนำวิธีการทำงานที่มอบหมาย 	บริหารจัดการเวลาของตนเองเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมาย
 Submitting assignment		ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงเวลา
 Giving Feedback	ให้ความคิดเห็นย้อนกลับเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพตนเอง	ปรับปรุงงานที่ได้รับมอบหมายตามความเห็นที่ได้รับจากอาจารย์
 Small Group Discussion	ถามคำถามที่ท้าทาย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดในมุมที่กว้างขึ้น	เข้าร่วมกิจกรรม ถามคำถาม และแสดงความเห็น
 Giving D-day		

[PowerPoint ประกอบการบรรยาย ดูที่นี่

https://drive.google.com/file/d/1pmNigx5GzrelSYp6U_FUE60BXqo20P7P/view]

ตอนที่ 3 การเรียนการสอน K-9 ในสถานการณ์ COVID-19⁴

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หลายประเทศมีมาตรการเกี่ยวกับการปรับตัวในสถานการณ์นี้ออกมา รายงานนี้นำเสนอแนวทางของ 8 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส จีน อินเดีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม [PowerPoint ประกอบการบรรยาย ดูที่นี่ https://drive.google.com/file/d/11mTQ3g47BeBefi5twH_ud0Afu3cmBaiV/view] มีรายละเอียดดังนี้

1. ประเทศสหรัฐอเมริกา มีตัวอย่างการดำเนินการของบางรัฐ ดังนี้ 1) อะแลสกา ลงนามความร่วมมือระหว่าง 2 รัฐ คือ อะแลสกา และ ฟลอริดา เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ระดับ K-12 โดยใช้หลักสูตร Florida Virtual School 2) แคลิฟอร์เนีย ร่วมมือกับ Google ในการจัดหา Chromebooks และฮอตสปอตมือถือให้กับนักเรียนในพื้นที่ชนบท จำนวน 100,000 จุดเพื่อให้การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตความเร็วสูงฟรี และไม่จำกัด ตลอดระยะเวลาที่เหลือของปีการศึกษา 3) เท็กซัส เขตการศึกษาอิสระออสติน ได้พัฒนาโปรแกรมเพื่อเข้าถึง คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต และฮอตสปอต Wi-Fi ให้กับ นักเรียนในระดับ 3-7 รวมถึงการดัดแปลงรถโรงเรียน 110 คันที่กระจาย Wi-Fi เพื่อออกอากาศฮอตสปอตสูงถึง 200 ฟุต 4) อาคันซอ จัดรายการทีวีของ PBS จำนวน 5 ชั่วโมงในวันธรรมดา สำหรับนักเรียนระดับ pre-K ถึงเกรด 8 โดยใช้ครูที่มีความสามารถในท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอน 5) เซาท์แคโรไลนา ทำเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลและลิงค์ไปยังผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตฟรีหรือลดราคาสำหรับนักเรียนที่ได้รับ ผลกระทบจากการปิดโรงเรียน รวมทั้งมีแผนที่ที่แสดงจุด Wi-Fi ฮอตสปอตได้ทั่วทั้งรัฐ 6) นิวยอร์ก ให้ยืมไอแพดที่เปิดใช้งานอินเทอร์เน็ต 300,000 ให้กับนักเรียน จัดลำดับความสำคัญสำหรับนักเรียนที่อาศัยอยู่ในที่พักอาศัยชั่วคราวและการดูแลอุปถัมภ์และให้กับนักเรียนที่เป็นผู้เรียนรู้อาเซียนและ/หรือนักเรียนที่มีความพิการ

2. ฝรั่งเศส ดำเนินการดังนี้ 1) ประกาศแผนปฏิบัติงาน เพื่อเสริมสร้างความต่อเนื่องของการศึกษาในการสนับสนุนการ ดำเนินการโดยชุมชน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ จะเน้นในชุมชนที่ไม่สามารถติดต่อสื่อสาร ดำเนินการจัดซื้อแท็บเล็ต พร้อมกับอุปกรณ์ที่ส่งสัญญาณ 4G ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนโรงเรียน โดยมีผู้ให้คำปรึกษาเพื่อให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและด้านการสนับสนุนท้องถิ่นบริหารงานทั้งระบบ โดยให้ผู้ว่าการแต่ละภูมิภาคบริหารจัดการในการให้การสนับสนุนและช่วยเหลือการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน 2) กระทรวงการศึกษาและเยาวชนแห่งชาติ และ La Poste ทำข้อตกลงกัน เพื่อรับผิดชอบในการจัดส่งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ในโรงเรียน (แท็บเล็ตและแล็ปท็อป) และเอกสารการสอนให้กับนักเรียนที่ไม่ได้ติดตั้งแบบดิจิทัล หรือไม่สามารถเชื่อมต่อได้ โดยสถานศึกษาควรติดต่อกับครอบครัวสัปดาห์ละครั้งทางโทรศัพท์ 3) มีศูนย์การศึกษาทางไกลแห่งชาติ (CNED) ที่จะดำเนินการจัดทำ “My Class at Home” Lumni (ตารางการสอนผ่านโทรทัศน์) และ EduCARTE และ 4) ภาคเอกชนและสมาคมต่างๆ ได้แก่ Emmaus Connect Fondation de France เป็นต้น ให้การสนับสนุนอุปกรณ์ดิจิทัลในกรณีนี้ที่จำเป็น

⁴ ดร.มัลลวีร์ รอชโพล ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนานวัตกรรมกรรมการบริหาร สำนักพัฒนานวัตกรรมกรรมการจัดการศึกษา สพฐ.

3. จีน ดำเนินการดังนี้ 1) กระทรวงศึกษาธิการของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ร่วมมือกับกระทรวงอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดการเรียนรู้แบบดิจิทัล พร้อมได้รับการสนับสนุนจากผู้ให้บริการโทรคมนาคมรายใหญ่ของจีน ให้บริการการศึกษาเรียนรู้แบบออนไลน์ พัฒนาระบบอินเทอร์เน็ต และขยายเครือข่ายให้มีความครอบคลุม สำหรับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ 2) สนับสนุนให้โรงเรียนใช้แพลตฟอร์มอินเทอร์เน็ตเป็นทางเลือกในการสอนแบบออนไลน์ เปิดห้องเรียนบนระบบคลาวด์แห่งชาติ จัดหาสื่อการสอนและหลักสูตรสำหรับนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3) ครูผู้สอนออกแบบและส่งบทเรียนออนไลน์ การถ่ายทอดสดการสอน ออนไลน์และการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ MOOC 4) โรงเรียนจะจัดส่งตารางเรียน พร้อมคู่มือที่มีตารางเวลากำกับโดยละเอียดแก่นักเรียน โดยให้โรงเรียนและครูเลือกรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม โดยขึ้นอยู่กับความพร้อมในการใช้งานสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ 5) ในส่วนของนักเรียนที่ไม่สามารถร่วมชั้นเรียนผ่านทางออนไลน์ได้ สามารถดาวน์โหลดไฟล์เสียงและไฟล์งานมาทำแทนได้ หรือในพื้นที่ชนบทห่างไกลที่ไม่มีอินเทอร์เน็ตทางหน่วยงานของรัฐ หรือ China Education Network ได้ เปิดห้องเรียนออกอากาศผ่านโทรทัศน์ช่องพิเศษสำหรับการศึกษาทุกวันทำการ โดยครอบคลุมวิชาแกนหลักทั้งหมด

4. อินเดีย มีการดำเนินการดังนี้ 1) การศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ 1 ถึง 5 ซึ่งพัฒนาโมดูลที่จัดทำโดยสภาแห่งชาติเพื่อการวิจัยและฝึกอบรมด้านการศึกษา (NCERT) เพื่อแก้ไขปัญหาสำหรับอินเทอร์เน็ตที่ไม่ดีและเป็นเครื่องมือสำหรับครู ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสอดคล้องกับเนื้อหาจากหลักสูตร โมดูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้น ครูและผู้ปกครองอาจ เลือกที่จะทำกิจกรรมที่นักเรียนแสดงความสนใจโดยไม่คำนึงถึงลำดับ 2) การใช้สื่อการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning Approach) ใช้กับนักเรียนเกือบทุกระดับชั้นที่จะได้มอบ PPTs แผ่นงาน และเนื้อหาการเรียนรู้ให้กับผู้ปกครองผ่านทางเว็บลิงค์และช่องทางต่างๆ ในแต่ละวัน ได้แก่ YouTube, Microsoft, Zoom, WhatsApp, Google Classroom รวมทั้ง SWAYAM Prabha 3) การเรียนการสอนแบบไลฟ์ หรือ ออนไลน์ จะเน้นการติดต่อสื่อสารกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - 6) และ 4) การพัฒนาระบบนิเวศทางการศึกษาออนไลน์ คือ Bharat Padhe Online, YUKTI Portal (Young India Combating Covid with Knowledge, Technology and Innovation

5. สิงคโปร์ มีการดำเนินการดังนี้ 1) จัดการเรียนรู้อผ่าน Singapore Learning Platform (SLS) จะมีสื่อการเรียนการสอนให้กับครูและนักเรียน โดยในช่วงการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ Home Based Learning (HBL) จะมีทั้งการเรียนออฟไลน์ และออนไลน์มาใช้ โดยไม่ได้อิงกับการเรียนออนไลน์เพียงอย่างเดียว ใน HBL Package จะมีค่าใช้จ่ายการเรียนรู้ ตารางการเรียน แผนการเรียนรู้อ ใบบงานหรือกิจกรรม และจำนวนชั่วโมงที่ต้องการในการเรียนรู้ในรายวิชานั้นๆ ไว้อย่างชัดเจน 2) รัฐบาลจัดหาแล็ปท็อปและแท็บเล็ตให้นักเรียนผู้มีรายได้น้อยหรือให้ยืมอุปกรณ์สื่อสารเพื่อไว้ใช้เรียนหนังสือที่บ้าน หรือระหว่างที่รัฐบาลมีคำสั่งให้ปิดโรงเรียน นอกจากนี้ยังจัดหาอุปกรณ์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ให้นักเรียนยืมอีก 1,200 ชุด

6. อินโดนีเซีย มีการดำเนินการดังนี้ 1) กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรมดำเนินการให้การสนับสนุนการเรียนการสอนให้โรงเรียนในภาวะ COVID-19 ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่ใช้เทคโนโลยี

เพื่อจะช่วยเหลือนักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่บ้านประกอบด้วยอีเลิร์นนิ่งที่สาธารณชนเข้าถึง ได้แก่ Zenius Education, Rumah BelajarKemendikbud, G Suite Education, Microsoft Team, Quipper, Ruangguru 2) สำหรับนักเรียนที่มีข้อจำกัดในการเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต สามารถเรียนรู้ผ่านสถานีโทรทัศน์สาธารณะ TVRI จะออกอากาศรายการการศึกษาแบบเต็มวันที่เรียกว่า BelajardariRumah (Study from Home)

7. ฟิลิปปินส์ มีการดำเนินการดังนี้ 1) ประกาศเปิดตัว DepEd Commons ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (DICT) และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (NTC) ในการสนับสนุนการเชื่อมต่อเพื่อส่งมอบบริการการศึกษาบนโลกออนไลน์ แพลตฟอร์มนี้ประกอบด้วย Globe eLibrary ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มออนไลน์ที่มี e-books ที่เหมาะสมกับวัย และมีส่วนร่วมตั้งแต่หนังสือนิทานสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ไปจนถึงตำราเรียนในวิชาหลัก เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ อังกฤษ ฟิลิปปินส์ ดนตรี ศิลปะ ฯลฯ และ Open Educational Resources (OER) ที่เขียนขึ้นโดยครูโรงเรียนของรัฐที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา ซึ่งสามารถจัดเก็บรักษา นำไปแก้ไขใหม่และแจกจ่ายเนื้อหาใหม่ได้ 2) จัดทำบทเรียนผ่านทางโทรศัพท์และวิทยุ 3) ใช้การเรียนรู้แบบผสมผสาน 4) ครูจัดทำแผนการเรียนการสอนและออกแบบฝึกหัดให้กับนักเรียน เพื่อนำไปอัปโหลดใน DepEd เนื่องจากยังมีนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าถึงสื่อออนไลน์ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจในการปรับใช้การสอนที่เหมาะสม หากปฏิบัติตามแนวทางนโยบายและการเตือนที่ DepEd กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด 5) กรณีการเปิดภาคเรียนในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน 2563 จะลดจำนวนนักเรียนให้น้อยลง ประมาณ 20 คน/ห้อง และดำเนินการจัดการเรียนการสอนในวันเสาร์ โดยยึดมาตรการของกระทรวงสาธารณสุขเป็นหลัก

8. เวียดนาม มีการดำเนินการดังนี้ 1) กระทรวงการศึกษาและฝึกอบรมร่วมมือกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใน สนับสนุนการออกอากาศผ่านทางโทรทัศน์ฟรี จำนวน 14 ช่อง 2) กระทรวงการศึกษาและฝึกอบรมได้พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์ VNPT E- Learning เพื่อช่วยสอนและเรียนรู้จากระยะไกลสำหรับครูและนักเรียนทุกระดับมี 3 องค์กรประกอบ ที่ต้องเรียนรู้ผ่าน livestream แลกเปลี่ยนบทเรียนออนไลน์ และทดสอบออนไลน์ 3) มีมาตรการเกี่ยวกับการจัดการห้องเรียนผ่านสื่อออนไลน์ 4) เน้นย้ำถึงความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างโรงเรียนและครอบครัวเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในโลกไซเบอร์สำหรับการเรียนรู้ 5) เมื่อโรงเรียนเปิด กระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมกำหนดมาตรการป้องกันอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การตรวจสอบอุณหภูมิ การจัดที่นั่งห่างจากกันสองเมตร การสวมหน้ากากอนามัย การฆ่าเชื้อโต๊ะ ลิฟท์และลูกบิดประตูเป็นประจำในระหว่างการเรียนรู้ การล้างมือด้วยสบู่และเจลทำความสะอาดมือ ในขณะเดียวกันโรงเรียนยังคำนึงถึงระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) จำเป็นต้องแบ่งจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนครึ่งหนึ่งสลับกันไปโรงเรียนและอีกครึ่งจะเรียนออนไลน์ที่บ้าน รวมทั้งมีการจัดเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ในวันเสาร์ สำหรับนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ดี

จากแนวทางการจัดการเรียนการสอนของแต่ละประเทศเพื่อนำมาใช้กับการเรียนการสอนในประเทศไทยควรมีการปรับให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความพร้อมแตกต่างกันในการเรียนแบบ Online On Air และ On Site

ตอนที่ 4 The New Normal School การจัดการเรียนการสอนในอาเซียน : ประสบการณ์และแง่คิดจากครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีในอาเซียน⁵

การจัดการเรียนรู้ของครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี รุ่นที่ 3 จำนวน 11 ประเทศ [PowerPoint ประกอบการบรรยาย https://drive.google.com/file/d/12IZO69joeV5F_w1qGtqXqtgKKpYXjELj/view] ภาพรวมของสถานการณ์ของโรงเรียนในกลุ่มประเทศนี้แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ 1) กลุ่มประเทศที่โรงเรียนยังคงปิด (เรียนที่บ้าน) ได้แก่ กัมพูชา ตีมอร์-เลสเต อินโดนีเซีย มาเลเซีย (เดิม พ.ศ. 2563 ชยับเป็น 6 มิ.ย. 2563) บรูไนดารุสซาลาม (จะเปิด 2 มิ.ย. 2563 ในระดับป.6 ก่อน 16 มิ.ย. ป.4 – ป.5) ฟิลิปปินส์ (เดิมจะเปิด 1 มิ.ย. แต่เลื่อนเป็น 20 ส.ค. 2563) และไทย และ 2) กลุ่มประเทศที่โรงเรียนเริ่มเปิดหรือเปิดแล้ว (เด็กมาโรงเรียน) ได้แก่ เวียดนาม 4 พ.ค. 2563 (มัธยม) 11 พ.ค. อนุบาล-ประถม สปป.ลาว เปิด 18 พ.ค. 2563 สิงคโปร์ เตรียมเปิด 19 พ.ค. 2563

มาตรการของประเทศใน 2 สถานการณ์ สถานการณ์ที่โรงเรียนยังคงปิด มีมาตรการ 1) ล็อกดาวน์พื้นที่ 2) อยู่บ้าน ห้ามออกนอกบ้าน เว้นระยะห่าง 3) เรียนที่บ้าน มีนโยบายใช้เทคโนโลยีช่วยสอน 4) ครูทำงานที่บ้าน ช่วยเหลือเด็กยากลำบาก ส่วนสถานการณ์ที่โรงเรียนเปิด มีมาตรการ 1) ด้านการป้องกันโรค ความสะอาดปลอดภัยในสถานศึกษา (ฆ่าเชื้อ ใส่หน้ากาก) 2) การเว้นระยะห่างทางสังคม (เวียดนามผ่อนปรนในห้องเรียน ลดขนาดห้องเรียน ครูและนักเรียนอยู่ในห้องเรียนอนุญาตให้ไม่ใส่หน้ากากได้) 3) นโยบายใช้เทคโนโลยีช่วยจัดการเรียนการสอน (รัฐบาลสนับสนุน /จัดทำ/เผยแพร่ และครูพัฒนาเอง) และ 4) ครูทำงานพัฒนาการจัดการเรียนการสอน New normal learning

แนวทางสำหรับการเรียนการสอน ภาพรวมหลายประเทศมีแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกล รัฐมีนโยบายส่งเสริมให้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้ผ่านโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม (On Air) การเรียนรู้ออนไลน์ กลุ่มประเทศที่เปิดโรงเรียนก่อน เช่น เจอนไขความรุนแรงในสถานการณ์ต่ำ เด็กในระดับชั้นที่ต้องเตรียมระบบสอบประเมินมาตรฐานระดับชาติ ส่วนในระดับโรงเรียนโรงเรียนดำเนินแนวทางตามนโยบายรัฐ แต่เน้นความยืดหยุ่นในการจัดการตามบริบทของพื้นที่ (แปลงนโยบายมาสู่การออกแบบให้เหมาะกับตัวเองที่สามารถทำได้) สิ่งที่ทุกโรงเรียนต้องมีคือ การมีข้อมูลรายบุคคลของนักเรียน สภาพความพร้อมด้านการเรียนรู้ในด้านต่างๆ แผน/แนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนตัวเอง และระบบการติดตามช่วยเหลือและประเมินผล ระบบการติดตามข่าวสารและสื่อสารกับพ่อแม่ผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง

ในการถอดประสบการณ์ของครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอน พบว่า 1) ครูส่วนใหญ่เลือกผสมผสานวิธีการสอนหลายวิธีเข้าช่วย 2) ห้องเรียนออนไลน์เป็นแนวทางที่ครูที่พร้อม เด็ก/ครอบครัวที่พร้อม และพื้นที่ที่พร้อมเลือกใช้ ซึ่งโรงเรียนและครูต้องเตรียมการในเรื่องการจัดการอาทิ โครงสร้างพื้นฐาน ตารางการเรียนรู้ 3) การจัดสอนแบบออฟไลน์ มีชุดการเรียนรู้ช่วย (ลำบากพ่อแม่ในการดูแล – การติดตามต้องมีระบบที่ดี) 4) ครูสอนไป เรียนรู้ไป พัฒนาไป ดูเงื่อนไขสถานการณ์ที่ทำให้การ

⁵ ดร.จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์ สถาบันรามจิตติ

จัดการเรียนรู้ที่เน้นเกิดผลดี และ 5) นวัตกรรมการสอนทางไกลเริ่มมีหลากหลายแบบจากครูที่ใช้ รวมถึงนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อเข้าถึง “เด็กยากลำบาก” (Mobile Learning) สำหรับตัวอย่างที่น่าสนใจจากบางประเทศ มีดังนี้

ประเทศ	ครู	แนวทางการจัดการเรียนการสอน
สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	1. ครูตวัน ถิ ถึ ยุง (Trần Thị Thuỳ Dung) ครูรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี ปี 2015 รองผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหล่าวกาย 2. ครูเลทันเลียม (Mr.Le Thanh Liem) ครูรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี 2019 โรงเรียนประถมชนเผ่าฮิมลาม เมืองเฮาเยียง เวียดนามตอนใต้	<ul style="list-style-type: none"> ครูเลทันเลียม (Mr.Le Thanh Liem) จัดการเรียนการสอนที่เน้นบูรณาการและการทำโครงการ โดยครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วย (ปกติครูใช้ app สอนผ่านมือถืออยู่แล้ว) แต่ได้เพิ่มการใช้โปรแกรม Zoom เพื่อเป็น Platform ให้ผู้เรียนได้พบปะและแลกเปลี่ยนกัน มีการจัดการห้องเรียนรวม (จำกัดนร.เป็นกลุ่มๆ) เรียนห้องจริงแล้วแยกกลุ่มไปทำงานโครงการของตนเอง เน้นการเรียนรู้ผ่านการสืบค้นและประดิษฐ์สร้างโครงการวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ได้เพิ่มคลับ/ชมรมนักเรียนเพิ่ม จากเดิมที่มีคลับวิทยาศาสตร์ของนักเรียน (และคลับดูแลนักเรียน) ตอนนี้เพิ่มคลับสำหรับการ enrichment learning เด็กชนเผ่า โดยเฉพาะเพิ่มเสริมการเรียนรู้ทดแทนตอนปิดเรียนและเด็กอยู่ห่างไกลโอกาสการเข้าถึงเทคโนโลยี
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว เตรียมเปิดโรงเรียนวันจันทร์ที่ 18 พฤษภาคม 2563 ในระดับ ป.5 ม.4 และ ม.7)	1. ครูคำส้อย วงสัมพันธ์ ครูรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี ปี 2017 ครูฝรั่งเศส ระดับมัธยมศึกษา 2. ครูคุณวิไล เคนกิติศักดิ์ ครูรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี ปี 2019 ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาทองคัง (Thongkang school) กรุงเวียงจันทน์ 3. ครูไพษะนิต ปันยาสะหวัด ครูรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี ปี 2019 ครูภาษาลาวและวรรณกรรมโรงเรียนมัธยมสมบูรณสันติภาพ นครหลวงพระบาง	<p>ช่วงโรงเรียนปิด เน้นการเรียนรู้ทางไกล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) On Air ผ่านโทรภาพแห่งชาติลาว 2) Offline แต่ละโรงเรียนดูแล มีแบบฝึก ชุดกิจกรรม 3) เน้นความร่วมมือของพ่อแม่ในการช่วยดูแลเด็ก 4) ประถม-มัธยม เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านแบบฝึก และกิจกรรมศึกษาตามโจทย์สนใจ 5) Online ในกลุ่มช่วยเหลือและติดตามให้คำปรึกษาพ่อแม่และการเรียนรู้รายบุคคล (ในพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้) <p>โรงเรียนประถม เวียงจันทน์ เรียนตามหลักสูตรชาติ ใช้วิธีผสมผสานออนไลน์-ออฟไลน์ และชุดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>โรงเรียนมัธยม หลวงพระบาง ใช้วิธีการผสมผสาน โดยมีการคลิปบทเรียนออนไลน์ (มี 9 บท) โดยศึกษาธิการจังหวัดเป็นหน่วยจัดทำและเผยแพร่ให้โรงเรียนได้ใช้</p>
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	ครูซาตต์ บี มินันดัง (Mr.Sadat B. Minandang) ครูรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี ปี	1. สอนแบบเข้าห้องเรียน แต่ปรับสอนเป็นโมดูล เด็กมาโรงเรียน 2 วัน (จ.-อัง สอนห้อง 1 พุธ-พฤหัส สอนห้อง 2) [ช่วงก่อนล็อกดาวน์-ตอนนี้ปิด]

ประเทศ	ครู	แนวทางการจัดการเรียนการสอน
(จะเปิดม.ย. และ ขยับการเปิดใหม่ เป็น ส.ค. 2563)	2019 โรงเรียน ประถมศึกษาชาวมีร์อัล เมือง โคตาบาโต	<ol style="list-style-type: none"> สอน Online (เด็กฟิลิปปินส์ 90 กว่า% เข้าไม่ถึง เด็กที่ร.มีแค่ 3% ที่ครอบครัวเข้าอินเทอร์เน็ตได้) Blended learning approach ผสมทั้งแบบสื่ออินเทอร์เน็ตและโมดูล (แบบ 1) home schooling มีการฝึกอบรมพ่อแม่ในวิธีการสอนลูก Mobile Learning /The Push Cart Knowledge. ตอนนี้ปรับติดตามเว็บไซต์ฟวงข้างเป็นห้องเรียนไปยังพื้นที่ด้อยโอกาส
บรูไน (เนการา บรูไน ดารุสซาลาม)	ครูใหญ่ฮาจะฮ์ นูร์เลียฮ์ บินติ ฮาจี อัสปาร์ (Dayang Hajah Noorliah Binti Haji Aspa) ครูรางวัลสมเด็จพระเจ้า ฟ้ามหาจักรี ปี 2019 โรง เรียนล้ม กานัน จารัล 49	<ol style="list-style-type: none"> ครูจัดการด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ครูมาทำงานทุก 2 สัปดาห์สลับกับทำงานที่บ้าน นักเรียนเรียนที่บ้านโดยวิธีการสอนออนไลน์ นักเรียนที่เข้าออนไลน์ไม่ได้ ใช้ชุดการเรียนรู้ Learning Package ติดตามและสื่อสารกับผู้ปกครอง และประเมินร่วมกับครูเป็นระยะ
สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ติมอร์-เลสเต	ครูลูร์เตส รันเจล กอน ซัลเวซ (Ms. Lourdes Rangel Goncalves) ครู รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหา จักรี ปี 2019 โรงเรียน ประถมศึกษาฆามาตาตา เมืองเอเมร่า	<ol style="list-style-type: none"> โทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม OnAir และ Online แบบฝึก ชุดกิจกรรมที่ให้ไปทำที่บ้าน เน้นการเรียนรู้หนังสือคติวิเคราะห์ เช่น ภาษาเตตุมและโปรตุเกส “ภาษา-ฟังพูดอ่านเขียน” คณิตศาสตร์ บูรณาการการสร้างประสบการณ์ชีวิตผ่านนิทานและเรื่องเล่า (คลิป) การจัดทำสื่อ มีกระทรวงศึกษาธิการ องค์กรระหว่างประเทศ สนับสนุน
สาธารณรัฐ ประชาชนกัมพูชา	1. ครูตี โสพอน ครูรางวัล สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรีปี 2017 โรงเรียน ประถมศึกษาบ้านเลย์ จังหวัดกัมปงชนัง 2. ครูลอย วิรัก (MR. Loy Virak) ครูรางวัลสมเด็จพระเจ้า ฟ้ามหาจักรี ปี 2019 โรงเรียนมัธยมศึกษา Hun Sen Roeapha Ear	<p>แนวทางการจัดการสอนของครูตี โสพอน</p> <ul style="list-style-type: none"> สอนผ่านโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม On Air ภาษาเขมรและคณิตศาสตร์ชั้นป. 4, 5, 6 แบบฝึกและชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีบัญชีชื่อนักเรียนเป็นเครื่องมือทำงาน อนุบาลไม่เน้นให้เด็กดูคลิป แต่เน้นทำสื่อคลิปสอนพ่อแม่ในวิธีส่งเสริมพัฒนาการลูก (เรียนเล่นกับลูก)
สาธารณรัฐแห่ง สหภาพเมียนมา	ครูหม่องจ้าย (Mr.Muang Kyaing) โรงเรียนมัธยมจ่อ เม เมืองปะเต็งจี แคว้น มณฑลพะเลย์ ครูรางวัล	<ol style="list-style-type: none"> เด็กอยู่บ้าน เรียนรู้เรื่องบ้าน ปลูกผักสวนครัว (ช่วงปิดเทอมพอดี) ส่วนครูพัฒนาตนเอง ฝึกอบรมในคอร์สทางไกลต่างๆ

ประเทศ	ครู	แนวทางการจัดการเรียนการสอน
	สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี 2019	2) ศึกษาค้นคว้า เตรียมการออกแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในวิชาของตัวเอง เช่น ภาษาอังกฤษ เพื่อเข้าถึงเด็ก ๆ ในทุกรูปแบบ 3) ติดตามข่าวสารของกระทรวงศึกษาธิการในด้านการเฝ้าระวังและการเตรียมความพร้อมเปิดเรียน (เรียนที่บ้าน หรือโรงเรียนเปิด) 4) เตรียมออกแบบการจัดการสอนออนไลน์ และกิจกรรมดูแลพัฒนาผู้เรียนที่ต้องเรียนที่บ้าน
สาธารณรัฐ อินโดนีเซีย	ครูดี้ ฮาร์ยาดี (Mr.Rudy Haryadi) โรงเรียนมัธยมแบบผสมอาชีพศึกษาของรัฐ 1 จิมาฮี (SMKN 1 Cemahi) เมืองบันดุง	<ul style="list-style-type: none"> สอนออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ที่ออกแบบโดยโรงเรียน โครงการปฏิบัติการ ใช้สื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการบันทึกข้อมูลและส่งงานของนักเรียน การดูแลเด็กเป็นกลุ่ม รายบุคคล มี Platform online สร้างการเรียนรู้
สหพันธรัฐ มาเลเซีย	ครูไซนุดดิน ซาคาเรีย (Zainuddin Zakaria) ครูรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรีประเทศมาเลเซีย ปี 2015 โรงเรียนมัธยม Taman Bukit Maluri	<ul style="list-style-type: none"> สอนออนไลน์เต็มรูปแบบ และผสมผสานกับวิธีการที่หลากหลาย ผ่านโครงการ กิจกรรมกลุ่ม มี platform พัฒนาเนื้อหา และวิธีการสอนต่อเนื่อง สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางไกลกับโรงเรียนอื่นๆทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

สรุปแนวทางการจัดการเรียนการสอนจากครูรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี 7 ประเด็น ดังนี้

1. ผสมผสานวิธีการสอนหลายวิธี เพื่อหาคำตอบที่เหมาะสมในสถานการณ์ New Normal เสมือนครูเป็นนักวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้
2. ห้องเรียนออนไลน์ เป็นแนวทางที่ต้องเตรียมไม่ว่าจะพร้อมหรือไม่พร้อม รัฐต้องลงทุน หน่วยงานพื้นที่ต้องสนับสนุน (App และโปรแกรมใหม่ๆ มีมาก ต้องการการศึกษาในการนำมาใช้ให้เหมาะสม)
3. การจัดสอนแบบออฟไลน์ มีชุดการเรียนรู้ช่วย (สื่อแบบไหนที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย ต้องคัดสรร และ ต้องช่วยให้พ่อแม่รู้สึกดีและเรียนรู้ไปด้วยกัน)
4. หลักคิดการจัดการเรียนรู้มีหลักปักให้แน่น จากเตรียมพื้นฐานสำคัญๆ ตามวัยจนเปิดพื้นที่สร้างการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งครูและผู้เรียน
5. ครูสอนไป เรียนรู้ไป พัฒนาไป ให้เป็นนิสัยในบริบทใหม่
6. นวัตกรรมการสอนทางไกล ไม่มีคำตอบสำเร็จรูป ต้องการการค้นหาจากมือครูและผู้รู้ช่วยกันหนุนเสริม รวมถึงนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อเข้าถึง “เด็กยากลำบาก” (Mobile learning)
7. การติดตามจำเป็นเสมอ เพื่อการเข้าถึงและช่วยการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง
แง่คิดสำหรับสิ่งที่ไทยต้องเตรียมในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ New Normal ในการเตรียมการในภาพรวมและการเตรียมการของโรงเรียน ดังนี้ 1) ภาพรวม ควรการมีระบบข้อมูลสำรวจความ

พร้อมด้านการเรียนรู้ ข้อมูลเชิงพื้นที่เพื่อการพัฒนาการศึกษา จัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน การเข้าถึง เทคโนโลยีทั้งภาพรวมและเป็นรายพื้นที่ การดูแลป้องกันความปลอดภัยและสุขอนามัยเฝ้าระวังในภาพรวม และในระดับพื้นที่ หน่วยงานช่วยการสนับสนุนแนวทางและสื่อสำคัญที่จำเป็นทั้งภาพรวมและตามพื้นที่ และ 2) โรงเรียนและครู ควรเตรียมความพร้อมโรงเรียนด้านความปลอดภัยในพื้นที่ ออกแบบการเรียนรู้ตาม สภาพบริบทพื้นที่ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ครูต้องปรับตัวใช้หลากหลายวิธี และต้องใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้าง การเรียนรู้ผสมกับการเรียนรู้บนโลกจริงในวิถีชีวิตจริงของผู้เรียน สร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพ เด็กและบริบท ทำไปเรียนรู้และหาคำตอบไปเป็นระยะ ๆ และมีข้อมูลเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 5 New Semester New Normal: What. How. Why.⁶

การเรียนรู้ออนไลน์ (Online Learning) ในสถานการณ์ New Normal มีประเด็นที่ควรพิจารณาว่า การเรียนรู้ออนไลน์คืออะไร ทำอย่างไร และทำไม [PowerPoint ประกอบการบรรยาย ดูที่นี่ https://drive.google.com/file/d/1_IKCPsRzwUC7ZR5sP0S93bMxLzXhV309/view] จากกรณีศึกษา ครอบครัวหนึ่งที่ลูกเรียนที่ Concordian International School ได้เริ่มเรียนออนไลน์มา 2 เดือนแล้ว ก็จิวตร ประจำวันของเด็ก คือ เวลา 07.15 น. เด็กตื่นนอน อาบน้ำ รับประทานอาหารเช้า, เวลา 08.30 น. รับประทาน จากครู เริ่มการเรียน, เวลา 10:00 น. พักผ่อน 10 นาที, เวลา 12:00 น. ทำงานที่ได้รับครบถ้วน รับประทาน อาหาร, เวลา 13:00 น. ดูวิดีโอ พักผ่อน, เวลา 14:00 น. ตรวจสอบ feedback ผลงานจากครู ทำงาน, เวลา 15:00 น. เล่นกีฬา อ่านหนังสือ หรือ code.org

สำหรับงานที่ครูส่งมาจะเป็นชุด ๆ ประกอบด้วย VDO 4-5 นาที ใบงานคำควบกล้ำ เด็กทำใบงานแล้ว ดูเฉลยจาก VDO เด็กถ่ายรูปแล้วส่งกลับให้ครู ครูตรวจแล้วส่งกลับให้เด็ก ภาระงานที่ครูมอบหมายจะ สอดคล้องกับสิ่งที่มีในบ้าน เช่น ให้หาตัวอย่างรูปเลขาคณิตในบ้าน ให้สัมภาษณ์คุณพ่อ มอบหมายให้เด็ก ทำงานกลุ่มร่วมกันโดยใช้ Google Slide

การเรียนการสอนแบบเดิมถูกทดแทนด้วยอุปกรณ์เทคโนโลยีใหม่ ได้แก่ ระบบ Learning Management System เช่น Moodle2 Google Classroom, Live VDO – การถ่ายทอดสด เช่น Facebook Live, VDO conference – ห้องเรียนเสมือน เช่น Zoom, Google Meet, VDO servers – วิดีโอดูซ้ำได้, Cloud storage - ใช้ส่งไฟล์ ส่งงาน เช่น Google Drive Dropbox, Messaging applications – ส่งข้อความ เช่น Line Facebook

การเปลี่ยนแปลงจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ดังนั้น ทั้งครู นักเรียน และผู้ปกครอง ควรมีการเตรียม ความพร้อม ดังนี้

1. ครูและโรงเรียน ควรเตรียม ดังนี้ 1) เตรียมและแจกจ่ายสื่อการสอนให้นักเรียนประมาณ 5 วัน ล่วงหน้า 2) ความพร้อมของอุปกรณ์และความช่วยเหลือในการสร้างสื่อวิดีโอ 3) ความเร็วและ ความเสถียร

⁶ รศ.ดร.ชวิน จันทระเสนาวงศ์ อาจารย์ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรรมการวิชาการมูลนิธิรางวัล สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ, Board of Trustees Chairman, Concordian International School

ในการเชื่อมต่อ internet ในการสอนสด 4) เตรียมสภาพจิตใจที่ต้องคอยตอบคำถามตลอดเวลาหลังเลิกงาน 5) สอนการใช้งานให้ครูก่อนและเชี่ยวชาญการใช้เครื่องมือสื่อสารที่โรงเรียนอนุญาตให้ใช้ เช่น ใช้เฉพาะ email address ของโรงเรียนเท่านั้น และห้ามครูโทรหาเด็กโดยตรงหรือใช้ช่องทางอื่นๆ 6) การเรียนการสอน บางอย่างไม่สามารถสอนได้ ผ่านช่องทาง online และ 7) ออกแบบการประเมิน ให้ชัดเจน ประเด็นที่จะต้องมีความชัดเจนคือ เน้นให้เด็กทำให้ถูกต้อง หรือต้องการให้เด็กได้ทำด้วยตนเอง

2. นักเรียน การเรียนออนไลน์ที่บ้านนั้น เด็กมีสิ่งรบกวนจำนวนมาก ทั้งพ่อแม่ และความอยากเล่นเกมของเด็กๆ ดังนั้น เด็กจะต้องมีระเบียบวินัยที่จะทำงานให้เสร็จด้วยตนเอง ภายใต้อุปสรรคต่างๆ เรียนรู้การใช้เครื่องมือสื่อสารอย่างปลอดภัย Integrity ความซื่อสัตย์ ไม่ลอกงาน ซึ่งเด็กมีโอกาสลอกงานได้ง่ายมาก ความคาดหวังการเรียน online ดูเหมือนสนุกในช่วงแรก พอนานๆ ไปเด็กจะเหงา

3. ผู้ปกครอง จะต้องปรับการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ทำความเข้าใจและเห็นภาพว่าจะเกิดอะไรขึ้นก่อนเปิดเรียน online รู้ว่าภาพที่จะพบคือเด็กตื่นนอน รับประทานอาหารเช้า เรียน ส่งงาน ผู้ปกครองต้องเตรียมเครื่องมือ/ คอมพิวเตอร์ให้ ดูว่าเด็กใช้เป็นหรือไม่ มี email และจำ password ได้หรือไม่ มีเครื่อง Printer หรือไม่ จะต้องช่วยในการอัด VDO หรือไม่ 2) ทำความเข้าใจว่านักเรียนกำลังเรียนอยู่บ้าน ไม่ใช่วันหยุด 3) ผู้ปกครองควรช่วยในการเรียน แต่ไม่ช่วยทำงานให้ 4) ดูแลปริมาณงานและการติตหน้าจอบ และ 5) ทำความเข้าใจว่าการเรียน online ไม่ใช่ระบบเลี้ยงลูก ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการเรียน

อุปสรรคปัญหาที่พบในการเรียนออนไลน์ มีดังนี้ 1) ผู้ปกครองไม่มีเวลา/ไม่สามารถช่วยการเรียนการสอนที่บ้าน 2) การลอกงาน 3) ครูไม่พร้อมที่จะเปลี่ยนรูปแบบการสอน 4) ครูขาดความพร้อมด้าน IT skills & Digital Competency 5) ครูไม่เข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของนักเรียนสมัยนี้ 6) นักเรียนเด็กเล็กเกิดการ “ติดจอ” และ 7) คำสั่งจากหน่วยงานของรัฐที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์

สิ่งที่โรงเรียนต่าง ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ดังนี้ 1) สื่อสารให้ผู้ปกครองทราบ แต่เน้นๆ และชัดเจนว่าการเรียน online เป็นอย่างไร 2) ครูเตรียมสื่อการสอนและช่องทางการถ่ายทอดสื่อให้นักเรียนให้เร็วที่สุด 3) โรงเรียนเตรียมช่องทางการสื่อสารที่เป็นทางการระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน 4) ครูตั้งความคาดหวังในการเรียนรู้ที่เป็นไปได้ 5) ตอบคำถามแบบมีข้อมูลและมีมาตรการรักษาความปลอดภัย และ 6) Online learning เป็นระบบชั่วคราว ระบบไม่สามารถทดแทนการเรียนการสอนปกติในห้องเรียนได้

ตอนที่ 6 การเรียนออนไลน์อย่างปลอดภัย⁷

การที่ให้เด็กนักเรียนเรียนออนไลน์ มีความเสี่ยงในเรื่องการถูกลามทางเพศ การข่มเหงทางจิตใจและถูกแกล้งจากเพื่อนที่เป็นคนพาล bully ซึ่งกลุ่ม Safe to Learn มี 14 องค์กรร่วมกัน เช่น UNESCO UNICEF มีข้อเสนอแนะเพื่อให้มองเห็นด้านบวก/ลบ และดูแลเกิดความปลอดภัยในการเรียนออนไลน์ของเด็กๆ ดังต่อไปนี้

1) โรงเรียนควรมีนโยบายการเรียนออนไลน์ เช่น โรงเรียนควรบอกผู้ปกครองถึงตารางเวลาเรียน และแนะนำให้เด็กนักเรียนติดต่อกับครูจากห้องเรียน และใส่ชุดให้สุภาพเรียบร้อยเมื่ออยู่ต่อหน้ากล้อง

⁷ ดร.ทินสิริ ศิริโพธิ์ กรรมการวิชาการมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี, รองผู้จัดการสำนักงานมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี

- 2) โรงเรียนควรออกระเบียบและส่งเสริมมารยาทในการเรียนออนไลน์ เพื่อป้องกันการพาล bully
- 3) โรงเรียนควรมีแผนกแนะแนว และช่องทางช่วยเหลือให้กับเด็ก Help Line
- 4) โรงเรียนควรสื่อสารเรื่องการเรียนอย่างปลอดภัยให้กับผู้ปกครอง
- 5) ควรให้มีความร่วมมือในการเฝ้าระวัง สังเกตเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยให้ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็กมีส่วนร่วม
- 6) ให้ความรู้ผู้ปกครอง ครู ในด้านทักษะและความรู้เรื่องการติดตามการเรียนของเด็ก
- 7) ให้ความสำคัญกับเด็กที่ไม่มีอุปกรณ์ ที่สามารถเรียนออนไลน์ได้
- 8) ควรมีช่องทางให้คำปรึกษา นักเรียนที่ได้รับผลกระทบ
- 9) อาจมีการตั้งชมรมเพื่อให้เกิดกลุ่มนักเรียนที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 10) ครูควรได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ

ตอนที่ 7 การจัดการศึกษาทางไกลผ่านระบบคลาวด์⁸

การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านระบบคลาวด์ [PowerPoint ประกอบการบรรยาย ดูที่นี่ https://drive.google.com/file/d/1UXXH-6W1P89YhOJZLWb9WsHSTEq6_Hfi/view] การศึกษาทางไกล หรือ Distance Learning หมายถึง ระบบการศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ไกลกัน แต่สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้โดยอาศัยสื่อการสอนใน ลักษณะของสื่อประสมกล่าวคือการใช้สื่อต่างๆร่วมกัน เช่น ตำราเรียน เทปเสียง แผนภูมิ คอมพิวเตอร์ หรือโดยการใช้อุปกรณ์ทางโทรคมนาคมและสื่อสารมวลชน เช่น วิทยุโทรทัศน์หรืออินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยในการถ่ายทอดการศึกษาไปยังผู้ต้องการเรียนในท้องที่ต่างๆ ซึ่งเทคโนโลยีที่นำมาใช้มี 2 แบบ คือ การเรียนแบบประสานเวลา (Synchronous Learning) คือ การเรียนการสอนเกิดขึ้นพร้อมกัน หรือ การสอนสด และการเรียนแบบไม่ประสานเวลา (Asynchronous Learning) เป็นการเรียนผ่านการอัดเทปหรือบันทึกไว้ล่วงหน้า

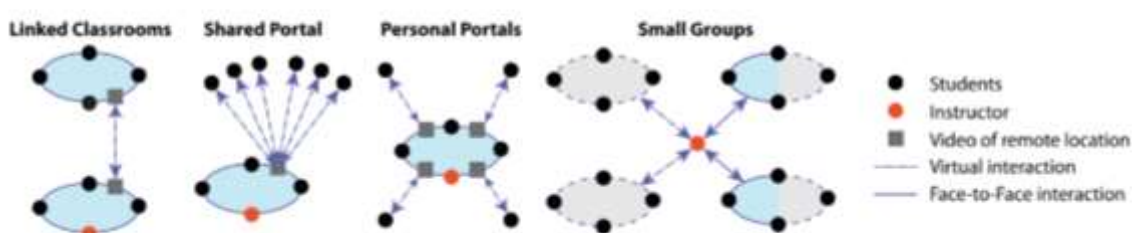
คุณสมบัติพื้นฐานที่ต้องการในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านระบบคลาวด์ มีดังนี้ 1) ต้องสามารถสื่อสารกับกลุ่มผู้เรียนได้ในรูปแบบของข้อความ 2) สามารถอ่านวนความสวดกในจัดการ การนัดหมายเพื่อทำการเรียนการสอนผ่านระบบปฏิทินต่างๆได้ 3) สามารถจัดเก็บ และแลกเปลี่ยนเอกสารต่างๆในรูปแบบของไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนได้ 4) สามารถจัดการเรียนการสอนในลักษณะของการประชุมผ่านวิดีโอได้ (สื่อสารในลักษณะ ภาพและเสียง) 5) ในระหว่างจัดการเรียนการสอนบนการประชุมผ่านวิดีโอ ผู้สอนและผู้เรียน ต้องสามารถแสดงภาพจากเครื่องคอมพิวเตอร์ของตน ให้ผู้ที่อยู่ในการประชุมผ่านวิดีโอเห็นโดยทั่วกันได้ ต้องรองรับการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมบนซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น ผู้สอนและผู้เรียน สามารถวาด/เขียน หรือพิมพ์โต้ตอบกัน ขณะประชุมผ่านวิดีโอได้ 6) ต้องรองรับการบันทึกวิดีโอในการเรียนการสอน และจัดเก็บในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ได้ 7) รองรับการแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย และสร้างพื้นที่ส่วนบุคคลในการประชุมหรือเนื้อหาบทเรียนได้อย่างอิสระ 8) รองรับการจัดทำรายงานแสดงรายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมผ่านวิดีโอ เวลาเข้าและออกจากการประชุม 9) มีความสามารถในการสร้าง

⁸ ดร.ตุลย์ ไตรยสรรค์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

แบบสอบถาม คำถาม แบบฝึกหัด และคิดคะแนนของผู้เรียน ผู้เรียนเข้าถึงระบบจัดการเรียนการสอนผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้อุปกรณ์ในรูปแบบของเครื่องคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟน และรองรับระบบปฏิบัติการที่หลากหลาย เช่น Microsoft Windows, OSX, Android, IOS

สถานการณ์การเรียนหลังวิกฤตโควิด-19 จะเป็นความปกติใหม่ นั่นคือ ห้องเรียนจะเป็นแบบผสมผสาน หรือ Hybrid Classroom บรรยากาศเหมือนนั่งเรียนห้องเรียนจริง รูปแบบการจัดห้องเรียนแบบผสมผสาน มี 4 แบบ ได้แก่ Linked Classrooms, Shared Portal, Personal Portals และ Small Groups อุปกรณ์ที่ต้องเตรียมในการจัดห้องเรียนแบบผสมผสาน ประกอบด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน กล้องเว็บแคม และอุปกรณ์ช่วยเขียน

HYBRID CLASSROOM TOPOGRAPHY

ในการใช้ Cloud based VDO Conference กลายเป็นทางเลือกที่ใช้ทดแทนการสอนสด เพื่อลดโอกาสการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ ซึ่ง New Normal หลังจากวิกฤต COVID-19 จะทำให้บริการต่างๆ ปรับตัวไปอยู่ในรูปแบบผ่านสื่อออนไลน์มากขึ้น กรณีตัวอย่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีการพัฒนาแนวคิดของห้องเรียนแบบผสมผสาน (Hybrid Classroom) เพื่อลดความแออัดของจำนวนนักศึกษาในมหาวิทยาลัย การเรียนการสอนในอนาคตจะรองรับทั้งการเรียนแบบปกติ และการเรียนออนไลน์

ตอนที่ 8 จากประสบการณ์มหาวิทยาลัยและโรงเรียนนานาชาติสู่การปฏิบัติในโรงเรียนไทย⁹

การจัดเสวนาออนไลน์ครั้งนี้เป็นครั้งที่สองทำให้ผู้เข้าร่วมเสวนาได้แนวคิด ได้ทางเลือก ได้วิธีปฏิบัติ และได้เห็นผลการปฏิบัติจริงในการจัดการเรียนการสอนหลายระดับชั้น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สิ่งที่ต้องการให้ดำเนินการคือ การเริ่มทำงานร่วมกัน โดยการจับคู่หรือจับกลุ่มโรงเรียน กลุ่มเล็ก ๆ 3-4 โรงเรียน สิ่ง queen ในช่วง 2-3 เดือนที่ผ่านมา คนไทยพร้อมแบ่งปัน/ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนควรเป็นเจ้าภาพ เชื่อมโยง “ตัวช่วย” ซึ่งมีหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ จำนวนมากให้ความสนใจและพร้อมจะช่วยเหลือแบ่งปันกัน ทั้งการจัดการเรียนการสอน และเทคโนโลยี

สิ่งที่ควรร่วมกันคิดและดำเนินการแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) จัดการภาคเรียนที่ 1 ให้ได้ก่อน โดยใช้ทรัพยากรที่มี และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เต็มที่ ต้องมีการเอ็กซเรย์ทุกตารางนิ้ว ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง ซึ่งการจัดการศึกษาไม่ใช่เป็นการดำเนินการระหว่างครูและศิษย์เท่านั้น แต่รวมถึงผู้ปกครองด้วย 2) จัดการเรียนการ

⁹ ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร ประธานกรรมการมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี

สอนแบบใหม่จะเป็นแบบไตรภาคี คือ ครู ผู้ปกครอง และผู้เรียน ครูจะต้องพร้อมของใหม่ เป็นนักวิจัย พัฒนาต่อยอดคิดทำของใหม่ และดูแลเรื่องสุขอนามัยไปพร้อมกัน เตรียมพร้อมโดยการช่วยครูให้สามารถ ดำเนินการตามแนวทางที่ได้เรียนรู้นำไปสู่กิจกรรมที่ควรจะเป็น อาจพิจารณาจาก checklist ในส่วนของครู และผู้ปกครอง ส่วนนี้จะต้องจัดระบบ เปิดกว้างให้โอกาสครูและผู้บริหารโรงเรียนได้คิดและทำมากขึ้น ซึ่ง มูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีพร้อมที่จะร่วมมือกับโรงเรียนและ สพฐ. ที่ก้าวไปข้างหน้าด้วยกัน

ตอนที่ 9 สะท้อนคิดจากวงเสวนา The New Normal School¹⁰

สิ่งที่เห็นได้จากบทเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศในการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์ COVID-19 พบว่า มีหลักการร่วมกัน 4 ประการคือ 1) ความปลอดภัยของผู้เรียนต้องมาก่อน โดยมีมาตรการความปลอดภัยด้านสุขภาพคอยกำกับ 2) การจัดการเรียนการสอนตามความแตกต่างของผู้เรียน ผู้ปกครอง ครู และบริบทโรงเรียน 3) ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง 4) ความเชื่อมั่นในศักยภาพครูผู้สอน

ประเด็นสำคัญที่พบจากกรณีศึกษา มี 8 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นการเรียนการสอน ระบบสนับสนุน หลักสูตร สื่อ การประเมิน และแผนการดำเนินการ ดังนี้

1) การเรียนการสอน ประเทศต่าง ๆ เห็นว่าหากเปิดเรียนได้ ต้องการให้เด็กไปเรียนที่โรงเรียน, การเรียนการสอนมีแนวโน้มเป็นแบบผสมผสานมากขึ้น เป็นการผสมผสานเทคโนโลยีและตัวครู, การออกแบบการเรียนการสอนจะใช้เทคโนโลยีทางไกลในทุกรูปแบบ แต่ต้องเป็นเทคโนโลยีที่เป็นไปได้จริงและแบบพอเพียง จะมีความร่วมมือกับภาคเอกชนมากขึ้น รูปแบบตารางเรียนจะเปลี่ยนไปจะเน้นการเรียนตามความสะดวกของผู้เรียนมากขึ้น, บรรยากาศจะมีความเป็นอิสระมากขึ้น, กิจกรรมจะเป็นแบบกลุ่ม เต็ม และปฏิสัมพันธ์, สิ่งที่เป็นห่วงคือภาระงานของเด็กที่อาจมีมากขึ้น, การจัดการของโรงเรียนจะต้องมีการสำรวจความพร้อมของครู นักเรียน ผู้ปกครอง โครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยี ต้องมีการเตรียมครู นักเรียนและผู้ปกครอง ให้มีความตระหนัก เกิดการรับรู้ รับผิดชอบร่วมกันเพื่อการเรียนรู้ของเด็ก เตรียมสื่อและตารางเรียนประจำวัน

2) ระบบสนับสนุน ควรมีการปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบการประเมินผล ปรับระบบสนับสนุนด้านเทคโนโลยี ทั้งการใช้ App และ LMS ต่าง ๆ การปรับการสนับสนุนงบประมาณ โครงสร้างพื้นฐาน มีหน่วยสนับสนุนเชิงเทคนิคและเชิงวิชาการ

3) หลักสูตร ควรมีการเลือกให้เหมาะสมกับการเรียนออนไลน์ ซึ่งควรยึดหลักสูตรเป็นตัวยึดก่อน ไม่ใช่ใช้สื่อออนไลน์เป็นตัวยึด ด้านเนื้อหาหลักสูตรควรแตกเนื้อหาย่อย ๆ เพื่อให้คงความสนใจของผู้เรียนและคงคุณภาพการเรียนการสอนไว้

4) เวลาที่ใช้ พบว่า ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีการใช้เวลาเพิ่มมากขึ้น ครูเตรียมการมากขึ้น นักเรียนใช้เวลาเพิ่มขึ้น ผู้ปกครองเสียสละเวลามากขึ้น ประเด็นคือ เมื่อจัดการเรียนการสอนจริงจะจัดระบบเวลาอย่างไรให้เหมาะสม

5) สื่อ ปัจจุบันเน้นสื่อทางไกล สิ่งที่เป็นห่วงคือคุณภาพของสื่อว่าจะสามารถสร้างการเรียนรู้ได้มากเพียงใด

¹⁰ ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ กรรมการวิชาการมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี

6) การประเมิน แนวโน้มจะลดการทดสอบลง ไปมุ่งเน้นการดูผลงานจริงของผู้เรียนมากขึ้น โดยการติดตามการปฏิบัติในหลายทาง เช่น โทรศัพท์ ออนไลน์ การดูการปฏิบัติจริง

7) การปฏิบัติงาน จะเป็นการทำไปเรียนรู้ไป วิจัยและติดตามผล

8) การจัดการ มีการจัดทำแผนระยะสั้นระยะยาว มีแผนระยะสั้นมีการศึกษาข้อมูล สร้างความตระหนัก พัฒนาและทดสอบระบบ ส่วนแผนระยะกลางและยาวควรจะเน้นไปที่การแก้ปัญหา/ สร้างความเชื่อมั่นของคุณภาพผู้เรียน คุณภาพสื่อ คุณภาพการสอน และคุณธรรม

กล่าวโดยสรุป ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีมีความพร้อมมาก ทุกประเทศให้ความสำคัญและลงมือทำทันที ปัญหาคือ จะมีงบประมาณเพียงพอจัดหาหรือไม่ จะไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำได้อย่างไร จะจัดระบบให้เกิดคุณภาพและคุณธรรมได้อย่างไร ขณะนี้ภาพที่เริ่มเห็นคือ หลายประเทศเริ่มเปิดเรียน ส่วนประเทศไทยยังเน้นให้ความสนใจในเรื่องการเรียนออนไลน์ จึงทำให้ยังไม่ได้เตรียมการเรื่องการเปิดเรียนการสอนมากนัก

ตอนที่ 10 การหนุนเสริมให้โรงเรียนและหน่วยงาน/นักวิชาการ “จับคู่” เพื่อเสนอเทคนิควิธีการปฏิบัติสำหรับโรงเรียนวิถีใหม่ โดยประยุกต์ใช้ความรู้จากวงเสวนา ¹¹

ความจริงที่พบคือ ประเทศไทยมีความพร้อมมากทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ประสบการณ์ และ “ใจ” แต่ยังเป็นความพร้อมที่แยกส่วนจากกัน ดังนั้น ควรมีการนำความรู้ ประสบการณ์ บุคลากรการสู่การปฏิบัติในโรงเรียน โดยการจับคู่โรงเรียนกับโรงเรียน โรงเรียนกับหน่วยงาน โรงเรียนกับนักวิชาการ เช่น ขณะนี้โรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศม์จับคู่กับกรมอนามัยในการพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมเฉพาะโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนและการดูแลด้านสุขภาพอนามัยผู้เรียน

สิ่งที่ต้องการเชิญชวนให้โรงเรียนจับคู่กับนักวิชาการ หรือโรงเรียนจับคู่กับมหาวิทยาลัย หรือโรงเรียนจับคู่กับหน่วยงาน ในการร่วมพิจารณาว่าจะใช้เทคโนโลยีใดเหมาะสม จะใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างไร เพื่อ “ตัดเสื้อ” ให้เหมาะสมเฉพาะตัวของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน แล้วร่วมกันเสนอเทคนิควิธีการที่น่าจะเหมาะสมกับโรงเรียน แล้วร่วมกันดำเนินการในโรงเรียน แล้วนำความคิดเห็นเหล่านั้นมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวงเสวนา The New Normal School ในครั้งต่อ ๆ ไป โดยจะมีการเลือกบางประเด็นพูดคุย เช่น เรื่องหลักสูตร เรื่องเครื่องมือ ดังนั้น ในระยะนี้จึงหนุนเสริมให้เกิดการจับคู่/ จับกลุ่มความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานหรือนักวิชาการ เพื่อเตรียมการปรับเปลี่ยนโรงเรียนสู่โรงเรียนวิถีใหม่ (New Normal School) ให้สามารถจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับบริบทโรงเรียน เกิดคุณภาพ มีสุขอนามัย ไม่มีความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19

เรียบเรียง: พิทักษ์ โสตถยาม

email: pitak.sot@obecmail.org

วันที่: 25 พฤษภาคม 2563

¹¹ คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา กรรมการวิชาการมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี